

## REGÉLŐ.

Pesten csötörtökön december 5<sup>kén</sup> 1839.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helybe képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

## ELBESZÉLÉS.

*Szegény Jakab.*

Novella.

„Éhezem!”

„Hallgass boldogtalan!”

„Éhezem, ah! én szenvedek...!”

„Hallgass nyomorult! — tán e' homokból létesítsek kenyeret, éhséged égető lobját oltandót?”

Némán álla erre az egész lényében remegő gyermek, atyjának zordon szavai- és szemvillámitól sujtva. Így néhány perczig szótlan veszteglének. A' gyenge magzat lesüté pilláit, sűrű könnyűit, mellyek horpadt arczatát özönlék, titkolni törekvő. A' durva atyát ellenben borzasztó gondolatok látszának foglalva tartani, míg végre, térdei csukladoztak, 's ittasként tántorgani kezdte.

Az éhséggel küzdő gyermek magával tovább nem birván, illy rimázkodó kifakadással töré-meg a' mély csendet:

„Kenyeret, atyám! — o. csak egy szeletke kenyeret!”

Mire az atya düh és kétségbeesés köztli érzéketlen indulattal ragadá-meg esdő gyermekét....

Minden fájdalomnak, mellyek a' szülő keblében rágó féregként dülnek, legkinzóbb egyike: könnyes szemekkel, 's összekulcsolt kezekkel könyörgő magzatainak kenyeret nem adhatni; de, hajh, ezerte marczanglóbb, ha lélekismeret vádolja az atyát, hogy elfajzott undok szenvedélyeinek engedve, egész családja létét, tönkre tette. A' büntét súlya sokkal nyomasztóbb a' szerencsétlenségnél, 's az embert legkegyetlenebb merénnyre készíti, ha a' kétségbeesés orkánja tátong körülötte.

E' feldühödt atya is forrongó kitöréssel karolta-át gyermekét, 's a' tengerbe lökvén, hirtelen elosont.

Azonban a' habokkal küzdő ártatlan egy ama rendkívüli esettől, mellyet a' világ sors-nak, a' kereszténység gondviselésnek nevez, fedeztetve, egy mellette uszkáló deszkára felkapván, a' szél 's hullámoktól csak hamar a' parttól távol hajtattott.

Egy hadi hajónak, melly közelében vitorláza, figyelmét a' viz tükrénlebegő tehetlen annyira magára vonta, hogy mindnyájokat tüstént emberbaráti gondolat szállá-meg a' gyermeket megszabadítani. A' szándék teljesült; egy matróz őt szerencsésen a' hajóba helyezé. Kérdeztetett most, de kielégítő választ nyujtható tehetséggel nem bírván, szegény Jakab-nak neveztették, 's köztök örömmel tartatott.

A' szegény Jakab, szelid lelkületű, érezni tudó, tanulni vágyó, mindenki iránt fölötte szives 's engedelkeny vala; miért is a' hajós-társaság igen megkedvelé, 's mint gyámfiát tekintvén, neveze őt, 's leendő sorsáról atyailag tanakodék. Némellyek aláírási ivateket nyitottak, hogy tehetségeihez illő hasznos nevelését eszközöljék. Tanulmányainak egészen átadá magát, 's néhány évfolytával a' királyi tengerészetnek jeles sebésze lön. A' franczia 's angol ország között sokáig dühöngő hadban kitünőleg járt-el tisztében.

Egykor a' hajó, hol tartózkodott, egy goelettet hatalmába kerite, mellyen számos sebhedt személy, kik azonnal Jakab sebészre bizattak, találkoztak. Ezek sorait átnézvén, egy halálos sebekben fetrengő agg férfiú feszité legkivált figyelmét, sőt a' legnagyobb gonddal 's gyengédebb bánással ápolni eltökélyé; — de hasztalan! — Miért a' reményét vesztett öreg, végét közeledni sejtvén, a' többnyire körülötte sűrűlő sebésznek így nyilatkozik: — „ama különös részvétért, mellyet gondja alatt élveztem, forró hálám 's némileg kötelességem jeléül vegye ön ez egyetlen kincsemet, mellyet e' földön bírok“ 's átnyujtván egy bibliát, folytatá: „e' könyvet egy jámbor istenfélő némbertől bírom; lefejté ez lelki szemeim vastag hályogát; bűneim elismerésére készíté, 's engem véstteljes szenvedélyeimtől megszabadíta. E' könyvben találtam-fel az Ur utját, gonosz tetteim bocsánatát, lélekismeretemenek, melly elébb iztózatosan hányatott, szende nyugalma, és a' legtisztább vigasztalásokat borongós napjaimban. Fogadja-el ön e' bibliát, hogy, olvasván, azon ösvényre juttassa, mellyet én későn, ah későn! lelhettem-fel.“

Itt hallgatott; egy rettenetes titok látszott bánkodó szivét nehezitni, és szavait, mellyekkel már ajkain lebegő bűnét nyilvánítsa, elfojtani. Kissé habozott; de a' beltusa, egy az ég felé röpitett fohászszal, mellyben kérlelő bánatát küldé Urához, rögtön csendesült. Ugyan is, kimélt szavakkal de érthetően nyögdelé tévedéseit 's élete hibáit; megemlíté, miként kenyérért esengő négy éves szülöttét a' tenger állatinak veté eledelül.

Istenem! lehetséges-e? — szól közbe az ifjú, kinek zavarodása legfőbb pontra rugott — ugyan mondja ön, Anglia mellyik partján történt ez?

„Norvich és Yarmouth között“ — viszonzá az aggastyán, meg nem foghatva, mi izgatá a' sebészt ennek puhatolására.

„S milly időtájban?“

„Most leend 32 éve.“

„S e' gyermeket nem hívák Jakabnak?“

„Jakab — ah igen annak!“ — válaszolá a' mindig jobban álmélkodó öreg.

„Atyám, áld meg fiadat! — rebegé! a' haldoklónak ágyához borult ifjú. — Im a' kegyes ég ismét összehozott minket, hogy bánatot? 's jámbor reményidet lássam, élesszem!“

Könnyebb az elfogult aggnak érzelmeit képzelni, mint lefesseni. — Sokáig szótlan feküdt, mert szemeinek — ez idvezítő álmot, mint setét árnyékot, nyomtalan eltűnni gondolván — hinni vonakodék. Végre eszméletéhez jutva, a' fiatal ember minden körülményét kíváncsilag tudakolá, 's meggyőződén, hogy az előtte álló — saját elvetett magzatja, könyek szivárgának beesett szeméből, 's hálásan kiálta-fel: „Uram, most békében hagyod elhunyni szolgádat!“

'S még e' napon, vég lehelteig áldván a' hatalmas alkotót, az őt tisztelve szerető fiúnak meleg karjai között a' boldog örök létre szenderült.

E' reménytelen 's csudával egyesült találkozás olly mély hatással volt az ifjú sebészre, hogy kis idő múlva felmondván tengeri szolgálatát, a' megtestesült ige hirdetőjévé, buzgó apostolává szentelteté magát.

Történt, hogy az Ur lelkes szolgája a' hívők ajtatos körében e' ritka esetet, mint a' gondviselés szent titkát, magasztaló szónoklattal kiemelvén, beszélye zártával halk de örömteljes hangon ejté: „És e' szegény Jakab — én vagyok!“

· Némethöl

FEHÉRVÁRY.

## **Házassági taktika.**

(Vége.)

„Nem sokára tehát nálunk látandjuk őt! — kiálta diadalommal Sergy asszony a' lépcsőken fölmentekor. Legközelebbi egész héten ez örömmreményben élt a' Sergy család, 's annak következtében egész forradalom történt a' háznál csekély jövedelmének nagy kárára. A' lépcsők 's padlat minden reggel viasszal csiszoltattak; minden edény, melly tán sértheté a' fényhez szokott szemet, eltakarított. A' régi karszékek fejr habszövéttel huzattak-be, 's hogy mocsoktalanul maradjanak, kinek sem volt szabad rájuk ülni. Az ablakok uj függönyökkel diszítottak-fel; de hogy be ne hasson rajtok a' por, gondosan zárva tartattak. Sergy asszony azon merész gondo-

a

latra is vetemült, hogy a' falakat njan beszönyegezteti; de azt abban hagyá aggodalma miatt, hogy a' herczeg látogatását tehetendi, mialatt azzal még foglalkoznának.

Végre hét hosszú, legnagyobb feszültségben töltött nap mulva megjelent a' herczeg. Első látogatása csak rövid 's csekélyebb volt, mint várták; Sergy asszony még is lelt időt Mari rajzainak előmutatására, 's mint énekesnőnek újabb csudálatára. A' herczeg pazarlá dicséreteit, 's állítá, hogy elszigeteltnek érzi magát Parisban; szerencséjének tartandja tehát, ha meg fog engedtetni; látogatását minél előbb ismételni. Három nap mulva megparancsolá férjének Sergy asszony, viszonzná a' fiatal orosznek látogatását. Sergy ur nem lelé őt honn, de látogatási jegyét ott hagyá. Tizennég nap mult-el ismét, de a' herczeg nem láttatá magát; Sergy asszony nyugtalansága tehát legnagyobb fokra lépett; a' bárónéhoz küldött megtudni, hova lett. — Néhányszor volt — ugymond — ott, és a' Sergy családról élénk érdekekkel beszélt. Nyolczad napra ismétlé látogatását a' herczeg, 's olly élénken panaszkodott korábbi meg nem jelenhetése fölött, hogy őszinteségében pillanatig sem lehetett kétkedni. Ekkor a' látogatás két óráig tartott; távoztakor engedelmet kért a' dámáktól, hogy másnap ő vihesse őket a' Marsmezei lóversenyhez. Ez ajánlat csaknem nyilatkozáshoz hasonlított, legalább Sergy asszony agyában, 's érdemesnek nem tartván a' férjéveli tanácskozást, elhatározá egyszerre elvégezni a' dolgot, 's a' herczeget ebédre hívá-meg a' lóverseny napján. E' szónál: „e b é d“ Mari elpirult, Mathild pedig reszketett, elhalaványult, 's atyjával meglepetés-pillantatokat váltott. A' herczeg készséggel fogadá az ajánlatot, 's másnap két órára jégérkezett. Fényes kocsiját a' család parancsai alá adván, nyilvánítá, hogy lovon kísérendi őket. E' rendelkezésnek Sergy asszony szívesen ellenmondott volna, de a' herczeg gyorsabban eltávozott, hogysen kifogásokra ideje volt volna. Eltávozta után az atya, anya 's Mathild közt egy jelenet történt, mellyet leírni nehéz. A' szegény család, mellynek pénztárát egészen kiüríték a' legujabb kiadások, olly ebédnek, millyet egy herczegnek adhatni, költségeit csak a' legközelebbi évnegyed egész jövedelmének feláldozásával fődözheté. De Sergy asszony válasza vala: „ki nem mer, nem nyer!“ Ő meg van győződve, hogy a' dolog leggyorsabban így érend ohajtott véget.

Sergy asszony másnap csaknem napkeletkor hagyá oda ágyát. Mennyire lehetett, jó rendeléseket tett; mi hiányzott, p. o. inas, — megszerzé vagy kölcsönzé. De mialatt étekválasztásról tanácskoztak, a' bárónétól küldnök érkezett. — „A' herczeg — így irt Sergy asszonynak — tudtomra adá tegnap, hogy fontos tárgyról ohajt

beszélni önnel. Sietek tehát ez öröndetes hirnek közlésével! — A' fontos beszéd nem egykönnyen volt más tárgyról folyandó, mint Mari kezének megkéreretéséről; szivesen tétettek tehát az áldozatok. A' család legdrágább étkeket választott; Palais Royalba a' legjelesb restaurateurhez küldött, megbizván őt minden kigondolható nyalánság beszerzésével. Magát Sergy urat is elragadá az általános lelkesedés, 's az inassal ment beszerezni a' hiányzókat.

A' herczeg megjelent a' meghatározott időre, 's mód és ut találtatott, hogy a' kocsiban Mari mellett kapjon helyet. Mathild t. i. kivoná magát a' társaságból, 's testvéreért örömet tette ez áldozatot. A' lóverseny pompás vala. A' herczeg ezer Lajosaranyat nyert, 's ebédhez a' társaság vidor kedvvel tért vissza. A' herczeg Mari 's anyja között kapott helyet, 's ámbár meghitt barátnak látszék a' háznál, még is gyakran ült mintegy mély gondolatokba merülve olly férfiként, kinek lelke komoly fontos tervvel foglaltos. Sergy asszony az elválasztó percet most hivé elérkezettnek. Ebéd végén tehát intett Mathild- 's Marinak, hagynák-el a' szobát, hogy alkalmá legyen a' herczegnek szabad nyilatkozásra.

„Sergy asszony — kezdé a' leányok eltávozta után a' herczeg — köszönni fogom mindig a' történetnek, hogy Mauvoi asszonnyal megismerkedém, részint hogy őt ismerni tanulám, részint hogy általa vagyok családjoknak bemutatva!“ — Sergy asszony valamit felelni akart, de a' herczeg pillantása kéré, hagyná őt folytatni. — „A' szives barátságban — folytatá beszédét — melly a' báróné családját összeköti önével, valami érzékenyítő van. A' báróné régi nemes családból származik Dauphinében. Több rokoni Grenobleban laknak, 's birtokaik közel e' városhoz fekszenek. Ön leánya nemde a' báróné egyetlen gyermekével neveltetett? — „Ugy van — válaszolt Sergy asszony, a' fordulattól, mellyet a' beszéd venni látszaték, egy kissé meglepetve — Mari és Eugenia tizenhárom éves korukig együtt voltak Dauphinében; azután Parisba jöttek, hogy itt végeztetnék-be neveltetésök.“ — „A' báróné — folytatá a' herczeg — kitünő tulajdonú dáma; leánya érzeményteljes, dicső lelkülettel látszik birni; igen jelesen fest és énekel.“ — Iszonyú sejtés keletkezett most Sergy asszony lelkében; lesütött szemekkel ült ő, nem lévén képes válaszolni valamit. — „Nem tudom, mi oka — folytatá szünet után a' fiatal orosz, hogy vonakodom szabadon nyilatkozni iránta, holott több egy hónapjánál, mióta Parisba érkeztem. Mauvoi asszonyság megígéré, hogy engem barátinak bemutat, 's báljában észrevevém, hogy ön családját minden ismerőse fölött kitünteté. Vágytam azon pillanat óta közelebből megismerkedni önnel, 's ön szivesen megelőzé ohajtá-

somat. De meg kell vallanom őszintén, hogy ez ohajtás önzésen alapult. Azon percz óta, melyben a' fiatal dámát, kiről éppen beszélni akarok, először megpillantám, tudtam, hogy ő az egyetlen nőlény, kinek birtoka engem szerencsésbé tehet. E' meggyőződésben azóta megerősödém, 's másolhatatlanul eltökélém kezemmel megkínálni őt. De előbb öntől akarok némit megtudni; szabad legyen tehát kérdenem: Mauvoi kisasszony! — — Tovább a' herczeg nem folytathatá; mert Sergy asszony nem lévén képes legyőzni kedélye megindulását, ájultan dült karszékébe.

Mauvoi Eugenia kisasszony egy hónap mulva Hirkoﬀ fiatal orosz herczeg neje lett, 's lakadalom utáni napon a' háladatos báróné, töredékeny barátsága illő emlékjeleül, egy porcellan asztali készületet küldött a' csaknem fönkre silányult Sergy asszonynak. Csak néhány hónapja mult, mióta e' kis esemény, melyet elbeszélénk, történt; Sergy asszony házassági taktikája már is új tervekkel foglaltos Mari leánya számára, mellyeknek szerencsésb sükert kívánunk, mint az volt, mellyről most adánk tudósítást. HONTHY.

## KÜLÖNFÉLE.

### *Adatok Bonaparte Napoleon karakteristikájához.*

Következendőt olvashatni egy 1800-ban közrebocsátott, de előttem már ismeretlen czimű munkában: „Bonaparte Napoleon — születését, és jellemét tekintve — valóságos Korz; különös egy ifjú; a' tanulásban vas szorgalmú; a' munkás foglalatosságot nagyobbra becsüli minden gyönyörűségnél; nevezetes és komoly tartalmú olvasás 's tökélyes tudományoknak szenvedélyes kedvelője; kiváltképp' igen járatos a' matematikában és geographiában; keveset beszél; magába zárkozott; egyedül lenni szeret; ritkán láthatni őt többek társaságában; mindenkit kevésre becsül; de magára annál többet tart; nagy mértékben önző, makacs, titkolódzó, hideg vérű, röviden szól; élénk a' feleletben, szigorú a' társalkodásban; önmagát felettébb szereti, nagyra való, féltékeny, telve reményekkel. E' fiatal embert pártolni, de tőle óvakodni is kell.“

Az ifjonezának eme rövid lerajzolatában alapult a' férjfiúnak egész jövőndője. A' természet érzebe önti munkáit, az emberi hatalom azt meg nem változtathatja, meg nem semmisítheti. Napoleon érzebe öntött illy teremtmény volt. Valamint az ölnyi magasságú ember, ha akarna, sem lehet alacsonyabb; úgy e' rendkívüli férjfiúnak sem volt hatalmában többé nagyra való és zsarnok nem lenni. Egész léte e' két alakba volt öntve; azért is őt ehhez alkalmazott mérleg szerint kell megítélnünk.

Huszonhat éves korában kinevezetve az olasz országi hadsereg fővezérévé, utra készültében megszólította őt egy barátja: „Te még igen fiatal vagy egy hadsereg parancsnoka lenni“ — „Mint idősebb jövendek majd onnan vissza!“ — volt rövid felelete. Ennek mély értelmében ki gyaníthatá, mit szándékozik ő kivívni serege arcvonala előtt?

Midőn már hatalma tetőpontján állott Milanóban, Lucziannal, testvér-öccsével, nevezetes párbeszéde volt. E' két igen különböző férjfiú, bár testvér, nem látta egymást az auszterliczi ütközet óta, de egymásra mindig a' lélek mélyében fürkésző pillantattal figyeltek.

Egymás előtt álltak már; Lucz an egy két lépést tett Napoleon felé, de tovább nem, 's megállapodott; most ő is közelede Luczianhoz, kezét nyújtá neki, 's — „bátyám! — kiáltá Luczian, megölelvén Napoleon, és szívéhez szorítá — mily boldognak érzem magam, önt valahára láthatni!“

„Uraim! hagyjanak magunkra“ — szólt egykedvűleg Napoleon, 's kezével inte a' jelen volt három férjfiúnak. Szótlatlanul mind a' három, egyik M u r a t

Joachim a nápoli király, másik Eugen a császári herceg, 's harmadik Duroc tábornagy, el is távozott. — „Luczian! — szólt tovább Napoleon, midőn már egyedül voltak én önt magamhoz hívatám.“

„Én pedig sieték — viszonzá Luczian — mint látja, ön kívánságát teljesíteni; mivel ön idősbb nálamnál, mivel ön bátyám!“

Luczian e' szavaira komor redők mutatkoztak Napoleon homlokán: de csak hamar erőt vőn magán, 's vidámabb lőn. — „Én önnel különféle tárgyról kívánnék szólni!“

„Figyelmezek mindenre!“ viszonzá Luczian, 's magát kevésbé meghajtá.

Napoleon megfogá öcsese köntösének gombját (szokása volt ez, mikor valakivel bizalmasan kívánt beszélni), áthatólag tekintte szemébe, 's kérdezé, milly tervei vannak.

„Milly terveim? — nem minden csudálkozás nélkül válaszolt Luczian — terveim olyanok, minők olly emberéi, ki visszavonulva él, kinek tetszésére van a' visszavonulás, 's benne felettébb meg is elégszik. Gondolatim egy költeményen tünődnek, mellyet jóval ez előtt kezdék-el, most pedig, azt nyugalomban szeretném bevégezni.“

„Jól van jól — mondá Napoleon gunyoló hangon — tudom, hogy ön családunk költésze; ön verseket kohol, míg én ütközeteket nyerek. Halálom után énekelje-meg ön tetteimet. Boldogabb vagyok én nagy Sándornál, mivel élttemben már Homeromra találtam.“

„De kit tart ön közülünk boldogabbnak, ha merem kérdeni?“

„Kétséggivül önt — válaszolá Napoleon, és öcsese köntösének gombját rossz kedélyét eláruló mozdulattal elbocsájtá. — Mint látom, ön azon mit sem aggódik, ha családunkban részvétlenekeket, sőt talán még lázadókat is tud.“

Luczian megdöbbenve, fájdalmas tekintettel nézett bátyjára. — „Részvétlent? — felszóllamlék kevés szünet után — talán elfelejté már ön diésősége mámorában Brumair tizennyolczadikát? — Lázadót? hol hallá ön, hogy én a' lázadást elősegitem?“

„Lázadónak nevezem én azt, ki nekem czélom elérésében segedelmemre nincs, ki nekem nem szolgál. Ki velem nem tart, ellenem van az. Jól tudja ön Luczian, hogy testvéreim közül önt leginkább szeretem; hogy önt közöttük legügyesebbnek tartom; nagy munkám elősegelésében ön nekem nagy szolgáltatást tehetne. Miért nem mond-le ön néma ellenszegüléséről? Midőn Europa minden fejdélme előttém térdet fejet hajt, gondolja-e ön magát lealacsonyítva, ha azoknak példáját követi? Diadalmi szekeremet körülálló hízeltömjén daczára csak egyedül öcsém szavát halljam-e mindig fenyegetődve rám kiáltani: „Caesar! el ne feledd, hogy neked is halni kell!“ — Vallja-meg nyíltan Luczian! még most sem akar-e velem tartani?“

„Mit ért bátyám e' szavak alatt?“ — kérde Luczian, gyanús pillantatot vetve Napoleonra.

A' császár a' szoba közepén álló kerekded asztalhoz ment, kezét egy összegöngyölt földképre tévé. — „Hatalmam tetőpontján vagyok — szólt Luczianhoz fordulva — Europa enyim; győzelmes mint Sándor; kiterjedt hatalmú, mint Augustus; nagyobbra becsült, mint a' legnagyobb király, azt teszem, mit tenni akarok.“ — Ekkor uralkodói mozdulattal szétgördíté a' földképet. — „No tehát válasszon egy országot ön, a' mellyik leginkább tetszik; császári szavamat zálogul, hogy mihelyt ujjával ön a' kívánt országot e' földrajzon illeti, azonnal király lesz ott!“

„És miért éppen nekem több testvérem közül e' kedvező ajánlat?“

„Mert ön egyedül alkalmas leginkább szellemi tehetőségemhez.“

„De miképp' értsen ezt? miután soha sem hagyám helyben bátyám elveit.“

„Hiszem, hogy négy év alatt, mióta egymást nem láttuk, gondolkodásmódja megváltozhatott.“

„Bátyám hibáz! én most is az vagyok, ki 1799-ben valék. A' világ legdiésőbb kincseért sem szeretném faszékemet thrónnal fölcseréltetni.“

„Esztelen! — kiált a' császár, hosszát lépve fel 's alá a' szobában, mintha önmagával beszélne — esztelen elvakult ember. 'S nem látja-át, hogy én valék a' gondviseléstől kiküldve mozgékony guilottinetokat lecsillapítani, mellyet ti republikai diadalmi szekérnek tartátok. Mondj-le utopiai ideáldírlól; nyujtsd kezedet mint testvér, mint szövetséges, és holnap főnöke leszel egy nagy nemzetnek; nődöt testvéremmé teszem, és egész barátságomat hozzád fordítom.“

„Mivel kétségbe esék ön engem okokkal legyőzni, megvesztegetéssel akar-e kezére keríteni?“

Napoleon megnehezítelve egy mozdulattal elégtelenségét jelenté; de Luczian nem hallgata-el. „Nyilván akarom magamat kifejezni bátyám! E' pillanat innepies; tán soha sem térend többé ez alkalom előnkbe. Én nem nehezelek reád jó bátyám, hogy balul ítélisz felőlem! — Mivel te annyi sok embert kinséddel némává siketté tével, azt véled, hogy én is azokhoz hasonlíthatok? Főlséged engem királylyá akar tenni? — Ez ajánlatot én elfogadom, ha ön szavát adja, hogy királyságom független leend, nem pedig megvéje a' roppant császári birodalomnak. Ön nekem egy egész nemzetet nyújt? Én azt átvesszem, legyen bár akármeltyik; de azon feltétel alatt, hogy népemet saját nézetei és kívánata szerint kormányozhassam. Népemnek apja akarok lenni, nem pedig kényura. Én azt akarnám, hogy népem szeressen, 's tőlem ne féljen. Azon naptól kezdve, midőn én spanyol, holland vagy német ország koronáját átveendem, megszűnök franciaia lenni; én már akkor spanyol, holland, vagy német vagyok. Gondolja ön meg, hogy mi ketten akkor nemcsak testvérek, hanem méltóságban egyenlők vagyunk. Ön akaratjának nem lesz szabad határaitam átlépni. És ha ön engem fegyverrel akarna engedelmességre kényszeríteni, fegyveres erővel várom-be a' zsarnoknak jöttét. Valószínűleg ön engem legyőzne, mivel nagy hadvezér; de a' harcz istene nem mindig istene az igazságnak. Ön engem thronomról letaszitna, országomat elfoglalná, koronámat annak adná, ki ön iránt legnagyobb háladatosságot, megálázást nyílvánitna. 'S akkor még gonoszabbul állnánk egymás ellenében, mint most. Ez volt mondani valóm! — „Mindig csak ugyanaz egy, ki az előtt volt“ — szólt Luczian halkal; de később lábával toppantva fölkiálta: „ne felejtse Luczian, hogy ön nekem mint bátyjának, mint fejedelmének engedelmisséggel tartozik!“

„Ön idősb testvérem, de nem királyom; annak nem ismerem-el soha; vas igája alá nyakam soha sem hajtom, soha, soha!“ — szólt Luczian eltökélttel.

Napoleon haragjában elhalaványula; szeme pillantatai lángba borultak, ajkain rángatózó mérgelődés vonaglott. — „Emlékezz rá — fölkiálta fenyegetődzve, — mit mondek neked!“

„Te is Napoleon, mit én most mondandok. Te a' republikát, melyet nagy tulajdoniddal boldogíthatál, gonoszul legyilkoltad. Mikor azt lenyomád, bátorságod nem volt szemébe tekinteni. A' szabadság őrszelleme, melyet zsarnok hatalmad alá szorítani gondolál, csendben nevedik; szétterjed az; saját ereje alapítja-meg hatalmát; 's te azt gondolod tán, hogy őt magad előtt üződ? — Csalódl; ő nyomodban van mindig. Mig győzelmes vagy, el van ő némulva: de majd ha a' szerencsétlenségek napjai feltűnnek, tapasztalandod boldogtalan, hogy francia országra nem támaszkodhatol; mert azt te csak azért téved nagygyá, hogy nagyságában rabszolgád legyen. Minden erőszakkal és hatalmaskodással épített birodalmat legyőz az erőszak 's hatalom. És te Napoleon hatalmad csucsaról lesodortol; lábaid előtt tatongó örvénybe süllyedsz; megsemmisítetted, mint ez az óramű (arany óráját ekkor a' földre dobá, 's darabjai szerteszét hullának \*), és mi, romjai gyűlölt hatalmadnak, az egész világon szétszóródunk; 's mivel családodhoz tartozunk, meg leszünk átkozva, — mivel nevedet hordozzuk, számüzve leszünk hazánkból örökre. Elj boldogul felség, ha tudsz; én meg nem buktatlak; de megbuktatod te ön magadat!“ — Luczian eltávozik, jóslata, mielőtt tíz év mult volna, teljesüle.

Kútfő, vizen túli hírlap.

ALGYEWI.

\*) Tübben azt tartják, hogy nem Luczian, hanem maga Napoleon dobta haragjában az arany órát földre, mi hihetőbb is; de Lucziant az meg nem rémithet; ő állhatatosan megmaradt ellenszegülésében. A' Gazette (egy francia hírlap) minapában következő közöl az eltöredezett óra felől. — „Ismeretes eset az, hogy Napoleon Bonaparte Lucziannal élénk szóvitája alatt óráját földre dobta. — „Igy zuzandja ő össze — mondá tudóillik — Luczian ellenszegülését.“ — A' szétszóródott óradarabkákat Bassano herceg összeszedegette, 's egy órának átadá, ki ismét összeigazgatta. Az óra most Parisban a' börzeten 3000 frankon adaték-el. E' historiai kincs vevője valószínűleg egy hőbortos Angol volt.

ALGYEWI.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiacson, Dencs-ház, 86-dik sz. a.

Nyomatja Trattner-Károlyi, uri utsza 612.